

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett à 2— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati pett vrsta 4— Din; notices, poslano, izdave, reklame, preklici beseda 2— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. Slovenski Narod velja letno v Jugoslavij 240— Din. za inozemstvo 420— Din.

Upravnštvo: Knalična ulica št. 5, pristilje, — Telefon 2304.

Uredništvo: Knalična ulica št. 5, L nadstropje, — Telefon 2034.

Sacco in Vanzetti usmrčena

Krvave demonstracije v Ameriki in Evropi

Smrtna obsodba je bila izvršena včeraj zjutraj. — Zadnji trenutki obojsencev. — Stavke demonstracije in izgredi. — Napad na bostonško policijo. — Krvavi spopadi v Parizu. — Palača društva narodov v Ženevi poškodovana.

Boston, 23. avgusta. Sacco in Vanzetti sta bila v noči od nedelje na ponedeljek, kmalu po polnoči usmrčena. Vsi poizkusili zagovornikov, da bi vsaj v zadnjem trenutku dosegli odgovitev justifikacije, so ostali brezuspešni. Vest o izvršitvi justifikacije je vzbudila po vsej Ameriki med delavstvom velikansko ogorčenje. Iz vseh večjih mest prihajo poročila o krvavih demonstracijah.

Boston, 23. avgusta. Oba obojsenca sta zadnjo noč, t. j. od sobote na nedeljo, prebila v veliki razburjenosti. Imela sta visoko temperaturo in kazala znake duševne zmenodnosti. Se le proti poldnevnu sta se umirila. Popolne sta zahtevala knjige in nekaj časa čitala, po tem pa sta pisala svojem več pismem, v katerih povdarijata, da gresta po nedolžnem v smrt. Ko se je bližala njuna zadnja ura, sta mirno sedela v celici in čakala, kdaj jih pozovejo.

O polnoči so odvedli v sobo za justifikacijo, kjer je električni stol, najprej mornarica Madeiro, ki je bil pred meseci obojen na smrt. Tri minute po polnoči je krvnik nad njim opravil svoj krvavi posel, nato pa je bil pozvan prvi Sacco. Mirno se je

cami in varnostnimi stražami. Zdela se je, da bo policija izgubila oblast, vendar pa se je delavskim voditeljem posrečilo odvratiti množice od krvopereljeva. Delo je tekmo včerajšnjega dne v vseh podjetjih počivalo.

Zgodovina procesa.

V aprilu leta 1920 so našli v bližini Bostonia umorjena in oropana nekega blagajnika in njegovega spremljevalca, ki sta imela s seboj večje denarne zneske. Roparski morilci, trije moški, so pobegnili na avtomobil. Kmalu nato je policija prijela tri anarhističe, da so oni izvršili umor. Eden je dokazal svoj ali, druga dva, Sacco in Vanzetti, pa nista mogla ali nista hotela dokazati, ki sta bila ob času umora. Razprava proti njima je pričela v maju 1921. Zaslišanji bilo nad sto prič, katerih izpovedi so bile sedva deljene. Nekaterе priče so izpovedale obema otožencem v škodo, druge spet olajšno. Sacco in Vanzetti sta ves čas zatrjuvala, da sta nedolžna. Krvive jima tudi niso mogli dokazati. Pokopalno pa ju je dejstvo, da sta odkrito priznala, da sta anarhisti in komunisti. Bila sta obojena na smrt na električnem stolu, čeprav so dokazi o njih zelo pomajklivi in nezdostni.

Zagovorniki so dosegli revizijo procesa, toda sodišče se ni dalo prepričati o nedolžnosti obeh obojsencev, čeprav je neki na smrt obojeni Portugalci pred svojo justifikacijo izpovedali, da je on izvršil dotični umor in da Sacco in Vanzetti nista sodelovali.

Tako se je vlekel proces polnih sedem let, ne da bi se položaj za obojsenca kaj izboljšal. Letos v juniju je prešla aféra Sacco in Vanzetti v odlöčilno fazo. Smrtna obsodba obeh Italijanov je bila znova potrjena, vrhovno sodišče je odloknilo revizijo procesa in odredilo justifikacijo. Pomagali niso nobeni protesti, nobene prošnje in ukrepi in tako sta moralna obojena na morišče. Električni stol je napravil konec njunemu duševnemu trpljenju, ki je bilo skoro gotovo bujše, kadar smrt sama.

Demonstracije in izgredi v Ameriki.

Newark, 23. avgusta. Vest o justifikaciji Sacco in Vanzettija je povzročila v Newyorku nepopisno razburjenje. Delavske množice so prirejale v vseh delih mesta viharne demonstracije. Na Union Square se je vršilo komunistično protestno zborovanje, katerega se udeležilo nad 20.000 oseb. Nastopilo je istočasno pet govornikov. Policia je tvorila okrog trga močan kordon, v vseh sosednjih ulicah pa so stali pripravljeni oklopni avtomobili in konjeniški oddelki. Na zborovanju je bila sprejeta rezolucija, v kateri komunisti protestirajo proti justifikaciji in naglašajo, da postane imeni Sacco in Vanzetti bojni klic vsega delavstva na svetu. Zborovanje je poteklo brez incidentov. Oblasti pa so se odredile najstrože varnostne odredbe. Bančni del mesta in okraji, v katerih prebivajo največji bogataši, so bili blokirani od vojaštva in policije.

Newark, 23. avgusta. Sacco-Vanzettijev odbor je izdal proglaš, v katerem hvali junaštvu obeh obojsencev, ki sta neustrašeno zrila smrti v obraz. Odbor poučarja zlasti, da ameriško delavstvo ne more zaupati v pravičnost ameriških socijalnih institucij.

Newark, 23. avgusta. Oblasti se boje resnih nemirov in izgredov. Zato so pripravile na otoku v pristanišču šest stotin pehotne in dve mitralješki četi. Vojska je pripravljena takoj pomagati policiji v slučaju potrebe. V vseh mestih so postavili telefonske zveze med policijskimi direkcijami in vojaškimi garnizijami.

Pitsburg, 23. avgusta. Pri snočnih demonstracijah radi Sacco in Vanzettija je prišlo do krvavih spopadov med demonstranti in policijo. 12 policijskih stražnikov je bilo pri spopadih ubitih.

Buenos Aires, 23. avgusta. Generalna stavka, ki jo je proklamirala delavska zveza v Argentini, zaradi justifikacije Sacco in Vanzettija, se vrši povsem solidarno. Doslej počiva delo v vseh podjetjih.

Buenos Aires, 23. avgusta. Množica je manifestirala pred uradnimi prostori nekega lista. Ko je uredništvo objavilo, da sta bila Sacco in Vanzetti usmrčena, je množica s kamnenjem navalila na vse ameriške tvrdke. Policia ni mogla pomiriti razjarjene množice.

San Francisco, 23. avgusta. V San Franciscu so artilirali 127 ljudi, ki so manifesteri za Sacco in Vanzettija.

Ulična bitka v Bostonu.

Pariz, 23. avgusta. Glasom poročil iz Bostonia je senci navabilo 25 mož na političko ravnateljstvo in z revolverji v rokah prisiljilo, da so uradniki vzklikali skozi odprtia okna.

Zivila Sacco in Vanzetti!

Nekemu policijskemu stražniku je uspelo, da je telefonico pozval sosedno stražnico na pomoč. Kmalu nato je prihitele več sto policirov peš in na konjih, nakar so se napadalci umaknili na vrt pred poslopjem, od koder so začeli obstrelovati političko poslopje. Vnla se je pravcata bitka, ki je trajala pol ure. Na obeh straneh so uporabljali strojnice in bombe. Mnogo oseb je bilo ranjenih in ubitih. Šele, ko je dobila polica nova ojačanja, so se napadalci umaknili in razkropili. Tudi na drugih krajinah mesta je prišlo do ponovnih spopadov. Jutrišnico straži 3000 redarjev. 50 strojnic je pripravljeno, da odvrne vsak napad. Danes je izdala polica razglas, s katerim prepoveduje vsako zborovanje in grozi z oboroženo intervencijo, če bo kdo kljub temu skušal prejeti demonstracije.

Boston, 23. avgusta. Danes zjutraj je bila v vsej državi Massachusetts proglašena generalna stavka.

Skrajna napetost v Berlinu in Parizu.

Berlin, 23. avgusta. Komunistična stranka je priredila snoči demonstracije, katerih se je udeležilo več deset tisoč oseb. V velikih povorkah so korakali demonstrantje po mestu. Policia je takoj zastrupila ameriško poslanstvo in ameriški generalni konzulat, kjer je prišlo pozneje do krvavih spopadov med demonstrantmi in policijo. Mnogo oseb je bilo v preteh pri ranjenih. Policia je zaprla 435 oseb, večinoma socialističnih demokratov, ki pa so bili po zsljalu zopet izpuščeni.

Pariz, 23. avgusta. V delavskih krogih razburjenje vidno naršačin in se je batilo najhujšega. Vlada je odredila obsežne varnostne mere, zlasti pri ameriškem poslanstvu in ameriškem konzulatu. Za dne 19. septembra nameravana proslava ameriško-francoskega prijateljstva bo bržkone odgodena, ker se je batiti, da bi tudi ob tej prilici prišlo do nemirov. Včeraj so priredili komunisti več protestnih zborovanj. Prišlo je do krvavih spopadov med policijo in demonstranti. Več oseb je ranjenih. Policia je izvršila celo vrsto aretacij.

Halle, 23. avgusta. Vest o justifikaciji Sacco in Vanzettija je dospela semkaj ob 13. Ko so delavci izvedeli za to, so na poziv komunistične stranke takoj zapustili delo in se napotili na Hallemarkt, kjer se je vršilo nato veliko protestno zborovanje. Ko je hotela policia po zborovanju množice razkropiti in izpraznit trg, je prišlo med njo in delavci do krvavih spopadov. Policia je aretrirala 30 oseb. Delavci so se nato zopet zbrali in navalili na policijsko ravnateljovo, kjer se je vnela pravcata bitka, v kateri je bilo 12 oseb ranjenih. Demonstracije so se nadaljevale vso noč.

Napad na palačo Društva narodov v Ženevi

Ženeva, 23. avgusta. Sacco in Vanzettija je dospela semkaj ob 13. Ko so delavci izvedeli za to, so na poziv komunistične stranke takoj zapustili delo in se napotili na Hallemarkt, kjer se je vršilo nato veliko protestno zborovanje. Ko je hotela policia po zborovanju množice razkropiti in izpraznit trg, je prišlo med njo in delavci do krvavih spopadov. Policia je aretrirala 30 oseb. Delavci so se nato zopet zbrali in navalili na policijsko ravnateljovo, kjer se je vnela pravcata bitka, v kateri je bilo 12 oseb ranjenih. Demonstracije so se nadaljevale vso noč.

Radičevska polomija v Medjimurju

Čakovec, 23. avgusta. V nedeljo je bilo sklicano v Čakovcu zborovanje HSS, na katerem bi imeli govoriti Stepan Radić. Radićevci so razvili velikansko propagando za ta shod in so računalni, da bo prišlo najmanj 10.000 ljudi. Na splošno presečenje pa jih je prišlo komaj kakih 500. Še le, ko so ljudje prihajali iz cerkve, se je število zborovalcev zvišalo na 1000, med katerimi pa je bila polovica pristašev drugih strank. Ko se je izvedelo, da Radić ni prišel, je nastalo med zborovalci veliko ogorčenje. Ko se je nato pojavit na govorniškem odrhu srečki kandidat HSS g. Buharin, je nastal med zborovalci takruš, da je moral govornik takoj izginiti. Med zborovalci samimi je nastal končno prepir, tako da je moral poseči vmes orožništvo in zborovanje razpustiti.

ORKAN V ANGLIJI

London, 23. avgusta. Nad Rokavskim zalivom in vzhodno Anglijo vlada zadnjih 24 ur tako neurje, kakršnega tekom zadnjih 50 let ne pomisli. Poleg neprestanih ploh razsaja strahoviti orkan, ki je povzročil mnogo škodi. Nad Rokavskim zalivom leži gosta megla, tako da je tudi parobrodni promet skoraj popolnoma ustavljen.

OBČINSKE VOLITVE V KARLOVCU

Karlovac, 23. avgusta. V nedeljo so se vrnile v Karlovcu občinske volitve. SDS je bil otvoren kongres narodnih manjšin. Kongres predseduje slovenski poslanec v italijanskem parlamentu dr. Vilfan, ki je v svojem otvorenitem nagovoru naglasil, da je manjšinski vprašanje najusodenješa zadeva vse Evropo. Zborovanje bi se bilo moralno prvotno otvoriti že dopoldne, vendar pa je pri predposvetovanjih nastal sporadični zastopnikov nekaterih manjšin, ki jim doslej ni bil priznan značaj narodnih manjšin. Sem spadajo zlasti bolgarski in jugoslovenski Macedonci, avstrijski Židje in poljski Litvanci. Končno je bil sprejet sklep, da se delegacije teh manjšin ne priznajo. Po otvoritvi je imel zastopnik nemške manjšine v baltiških državah dr. Schiemann govor o pomenu kulturne avtonomije narodnih manjšin in se je v svojih izvajanjih zavzemal za popolno enakopravnost vseh narodnih manjšin z večinskimi narodi raznih držav. Nato so bile izvoljene poenide sekcijske, ki bodo razpravljale v podrobnostih in izdelale predlogje za plenum. Zborovanje se nadaljuje danes popoldne. Na kongresu je zastopanih 40 narodnih manjšin iz Evrope. Zasedanja se udeležuje nad 100 delegatov.

Gospod Vukićević se pritožuje nad terorjem

Nepričakovani sprejem ministrskega predsednika v Liki. — Skoro vsi shodi so mu bili onemogočeni. — «Teror se vrši od spodaj, ne od zgoraj.» — Gosp. Vukićević se vrača v Beograd.

Karlovac, 23. avgusta. Ministrski predsednik g. Vukićević je doživel včeraj na svoji agitacijski turneji po Liki neprijetno presečenje. Včeraj je bil na vseh svojih shodih izvižgan, tako da se je že sam pricel pritoževati nad vojnim terorjem. Vsi njegovi včerajšnji shodi so bili kljub veliki reklami in živalni agitaciji slabo obiskani, a še oni, ki so se jih udeležili, niso bili prisotni. Radikal, marveč vseh drugih strank in so g. Vukićeviću brali tak levite, da je moral skoraj povod prekiniti svoj govor v jadrno odpotovati. Ko je v Udbini pričel govoriti, so ga zborovalci pozdravili z vzklikom: «Živel Vukićević!» Ko je hotel nadaljevati govor, so pričeli zborovalci živžgati, tako da je g. Vukićević opustil svojo namero in se odpeljal dalje. Ko se mu je enako zgodilo tudi v Gračacu, je poklical k sebi novinarje in jim podal izjavu, v kateri se je pritoževal nad terorjem, češ, glejte, ne od zgoraj, od spodaj se vrši teror. Bil je zelo razčlenjen, da se kaže kako lahko pripeti samemu ministrskemu predsedniku in notranjemu ministru, ki ima za seboj vso oblast, a ga kljub temu izvižgajo.

Končno so sklicatelji pozvali orožnike, ki so več članov opozicionalnih strank aretrirali. Ta incident pa je bil ministarskemu predsedniku, ki je pravkar razlagal volilno svobodo, silno neljub in je takoj odredil, naj aretriranec nemudoma izpuste, zlasti, ko so mu začeli navoziti pristaši SDS očitati, da se on sam naslanja na bajonet, in so pri tem kazali na orožnike, ki so pravkar gnali aretrance. Ko je uvidel, v kako nezgoden položaj je zašel, je opustil vsako nadaljnino volilno agitacijo in samo še nagnal, da ni prišel agitirati za nobeno stranko, marveč da se hoče le poučiti o gospodarskem stanju teh pokrajin. Radikal, ki so mnogi pričakovali od agitacijske turneje ministrskega predsednika, so bili ogorčeni, ker je ostala popolnoma brez efekta, g. Vukićević pa je enako nad aranžerji, ki so mu pripovedovali o radikalnih armadah in ljudskih masah, ki prestopajo iz Radičeve v radikalno stranko, a so ga tako grdo speljali na led in mu pripomogli do hude blamaže. Zato je včeraj najavil, da bo takoj prekinil svojo agitacijsko turnejno in se vrnil v Beograd.

Na udmatrskem stražniku je v nedeljo proti večeru pripeljal starejši mož mladega paglavca, ki se je ves cmeril in končno priznal, da je ukral svojemu gospodarju še skoraj novo kolo. 13-letni France iz Šmartnega ob Savu je bil sprva marljiv deček, letos pa je pričel zahajati v družbu malopričev, ki so se shajali na Savu pri Tomačevem. Pred kakimi desetimi dnevi je pobegnil od doma ter prišel v Bišće pri Domžalah, kjer je prosil posestnika Gregorja Velepca, naj ga vzame za pasirje. Francek pa ni dolgo opravil pastirške službe. Zajahal je v nedeljo gospodarjevo kolo ter se pognal z njim proti Ljubljani. Velepec je iskal fant v svoje kolo in končno res oba našel za Savo pri Tomačevem. Popeljal je nato dečka v Ljubljano in ga oddal policiji.

Na včerajšnjem kongresu je v nedeljo proti večeru pripeljal starejši mož mladega paglavca, ki se je ves cmeril in končno priznal, da je ukral svojemu gospodarju še skoraj novo kolo. 13-letni France iz Šmartnega ob Savu je bil sprva marljiv deček, letos pa je pričel zahajati v družbu malopričev, ki so se shajali na Savu pri Tomačevem. Pred kakimi desetimi dnevi je pobegnil od doma ter prišel v Bišće pri Domžalah, kjer je prosil posestnika Gregorja Velepca, naj ga vzame za pasirje. Francek pa ni dolgo opravil pastirške službe. Zajahal je v nedeljo gospodarjevo kolo ter se pognal z njim proti Ljubljani. Velepec je iskal fant v svoje kolo in končno res oba našel za Savo pri Tomačevem. Popeljal je nato dečka v Ljubljano in ga odd

Prazni klerikalni izgovori

«Slovenec» priznava, da je bivši gerentski svet zniževal občinske davčine in da sedanjem režim uvaja nove. — Njegovi izgovori dokazujejo le klerikalno zadrgo.

V več članikih smo pokazali na veliko razliko v gospodarstvu na magistratu v času bivšega gerentskega sveta in sedaj pod klerikalnim režimom. Opozorili smo na to, da je bivši občinski svet pod klerikalnim vodstvom uvajal nove občinske davčine, da jih je bivši gerentski svet znižaval in da jih sedaj klerikalni sovet zopet zvišuje.

Kakor običajno »Slovenec« v svoji zadrži trdi, da lažemo, in kakor običajno v svoji nespretnosti sam indirektno priznava, da smo pisali in trdili resnico. Nedeljski »Slovenec« priznava, da je gerentski svet znižal vodovodno naklado od 12% na 10%, gostačino od 10% na 8%, občinske doklade na hišno najemino itd., pravi pa, da je to bilo samoobsebi umetno in se je moralno znižanje uvesti že zaradi tega, ker so se te davčnine odmerile od neprimočrno višje narasle hišne najemnine, ki jo je povzročila izprememba stanovanjskega zakona. Torej samo ob sebi umetno? Zakaj pa potem bivši klerikalni občinski svet in sedanjem sovet nista postopala prav tako samo ob sebi umetno?

»Slovenec« priznava, da je gerentski svet sklenil za l. 1927 isto gostačino in vodarino kakor za l. 1926, t. j. znižano, in pravi, da je g. vladni komisar sklep že nasele pravomočen in da pri tem stvari ni pravni krit. Tudi mi smo trdili, da pri znižanju ni prav nič krit, toda, če bi hotel vodarino in gostačino še nadalje zniževati, bi ga v tem ne morev ovrati noben sklep gerentskega sveta, tem manj, ker proračun za l. 1927 še sedaj ni odobren. Kakor je mogoč razveljaviti sklep bivšega gerentskega sveta glede oddaje stanovanj na Ahacljevi cesti, tako bi mogoč razveljaviti tudi njegov sklep o znižanju vodarine in gostačine ter obe davčnine še bolj znižati, ako bi imel resno voljo.

K oddaji stanovanj na Ahacljevi cesti pa pripomijamo to, da vladni komisar ni hotel nakazati stanovanj ljudem, ki so brez njih, pač pa jih je nakazal drugim, ki so imeli že stanovanja, ki so jih pa nekateri celo potem odklonili.

»Slovenec« priznava, da je samo zasiuga gerentskega sveta, ako je davčina za prenočišča ostala znižana tudi za l. 1927, in da je vladni komisar ceno električnega toka znižal v resnicih še s 1. januarjem letos, namesto s 15. oktobrom lani, kakor bi lahko na podlagi sklepa bivšega gerentskega sveta. Kdo torej laže?

Prav tako priznava, da namerava sedanjem režim zvišati užitno na vino od 2 Din na 2.50 Din, pravi pa, da je to zvišanje nezgodno, da ga nihče ne bo občutil. Mogočne ne bo občutil tega zvišanja vladni komisar, mogočne bo za člane sedanjega sveta maleknostno, toda vprašajte gostilničarje, kaj pravijo o tej stvari. Resnica je, da bodo to davčino plačevali najširši sloji.

Kar se tiče navedbe »Slovenca«, da je bivši gerentski svet znižal trošarino na šampanjec od 40 Din na 30 Din za steklenico, pač ugotovljamo, da je to stvari zaradi tega, ker je konzum šampanja popolnoma padel zaradi visokega obdavčenja. Bolje pa je imeti vrabca v rokah, kakor goloba na strehi.

Če je vladni komisar začasno znižal poplavljencem na Barju naklado od sena in slame od 5 Din na 3 Din, je to sicer hvalevredno, povdarnamo pa, da je poplavljencem odpustila davek celo država in bi bilo zelo čudno, če bi tudi občina nihcesar ne storila. Sicer pa omenjeno znižanje predstavlja le nezgodno vstop.

Kar se tiče imenovanj v mestni klavnici, ugotovljamo, da je vladni komisar vedel za kvalifikacijo osobja že takrat, ko ga je nastavljajo. Zakaj je potem odpovedal nastavljencem službo čez dva meseca? Res je bil končno odpuščen samo en nastavljencev, zgodilo pa se je to samo zato, ker bi drugač trepel obrat v mestni klavnici, pa tudi za tega uslužbenca je vedel vladni komisar že ob nastavljtvu, kakšno kvalifikacijo ima.

Na »Slovenčeve« grožnjo, da bo razdel, kakšni ljudje in v katerih sorodstvenih zvezah s člani bivšega gerentskega sveta so bili nastavljeni ob bivšega gerentskega sveta na magistratu, ugotovljamo, naj pride s svojimi razkritiji vendar že en-

krat na dan. Mi se jih prav nič ne bojimo, kar smo že parkrat ugotovili. Mogočne bo ob tej priliki »Slovenec« tudi povedal, kdo je določen ozirski dom, ki je bil določen za upravitelja hiše na Ahacljevi cesti. V tej stvari bo vsekakor lahko zaslediti sorodstveno vezvo.

Gledate naseljene premeščanja stožnice 72letne vdove v šolskem drevoredu, tudi »Slovenec«, da si imenovani ni storila iz tega nihcesar in da nima nobene škode. Zakaj pa je po tem zman protestiral pri vladnem komisarju? Tisti, ki je dobil nihcesar in o katerem trdi »Slovenec«, da ni pristaš SLS, — je bil prvotno določen za kandidata na listi SLS!

Na vprašanje, zakaj klerikalci niso izposlovali iz kaldrmine za ljubljanske ulice nobenega denarja, odgovarja »Slovenec«, da je vzrok temu dr. Žerjav, ki je sedel v vladni. Ali more »Slovenec« povedati, kdaj so klerikalci ob vlade sploh zahtevali prispevki iz kaldrminka? Toda in zakaj ga niso izposlovali v času samoradikalne vlade 1. 1927, ko so podpisali Markov protokol, in v času Davidočeve vlade 1. 1924?

Kar se tiče izpremembe kaldrminskega zakona, po kateri se sme tlakarini porabljati za druge namene in ne samo za ceste, »Slovenec« s semešenjem in zaviljanjem ne bo utajil klerikalne krivide. Res je, da se po kaldrminskem zakonu smejajo tlakarite in ceste, ki vodijo neposredno k carinarnici, toda v zakonu ni nikjer rečeno, od kdo morajo voditi. Ce bi se gradila carinarnica po prvotnem načrtu na Resljevi cesti, bi prišla v poštov pri tlakovovanju n. pr. tudi Gospodovske cesta v Bleibisovu cesto, kakor tudi druge, s preložitvijo carinarnice na kolodvor pa se je preneslo težišče tlakovovanja na severno stran železnice, pri čemer ni nobenega dvoma, da bo prišla v poštov Martinova cesta s svojimi podajški. Ce se »Slovenec« norčuje iz te naše trditve, če da bi po naši logiki lahko zahtevali tudi tlakovanje Kurje vase ali Ižanske ceste, potem naj nam »Slovenec« pove, zakaj bi tamozni prebivalci ne smeli imeti dobrih cest? In zakaj naj bi postal kaldrminski fond odveč? Ali ni treba tlakovanih cest tudi popravljati in obnavljati?

»Slovenec« končno trdi, da farbamoliudi s carinsko ležarino, ki da jo je malo več kot nič. Koliko znaša carinska ležarina po tostranskem pomenu, dejstvo je, da je bilo lansko leto dogovorjeno med carinsko upravo in mestno občino, da se bo carinarnica gradila z dodatki ležarino. Da carinska uprava ne more razpolagati z železniško ležarino, je več kot jasno. Sicer bi pa bilo vseeno, od kdo bi država vzel denar za carinarnico, dejstvo je, da se bo sedaj gradila carinarnica iz kaldrminskega fonda in da se po krividi klerikalcev ta fonda ne bo uporabljala izključno za ceste.

»Slovenčevi« izgovori so bedasti in sami dokazujejo klerikalno zadrgo.

Smrtna nesreča v Kamniških planinah

Letošnja kronika beleži prvi slučaj smrtnje nesreče v Kamniških planinah. V četrtek 18. t. m. zjutraj je odsel z doma v Kamniku 28letni trgovski sotrušnik in navdušen planinec Avgust Prohinar. Domčim je izjavil, da gre sam na Kamniško sedlo in da se misli že zvezeti vrnil. Ker Prohinarja tudi drugi dan ni bilo s Sedlu nazaj, so se začeli batiti, da se je v planinah ponesrečil. Sluteč nesreča, so tudi podružnico Slovenskega planinskega društva v Kamniku obvestili o Prohinarjevi usodi. Podružnica je najprej uvedla pozivedovanja in dognala, da je šel Prohinar nekaj časa skupno z oskrbnico koče na Sedlu, a se je pozneje sredi poti od nje poslovil iz izgovorom, da skoči nekoliko na Brano in pride čez njo na Sedlo.

Podružnica je nato organizirala reševalno ekspedicijo, obstoječi iz bratov Franceta, Petra in Lojzeta Erjavščaka, Franceta Balantiča in Franceta Ajdovca. Ekspedicija je krenila v nedeljo popoldne iz Kamniške Bistrike proti Sedlu. Po celodnevnu iskanju je ekspedicija pogresanega planinca Prohinarja v pondeljek ob 10. dopoldne

anu ležeč grad in ga poklonil svoji ženi v osebno last.

Newport je najboljši kopališče severne Amerike. Tam imajo milijardi svoje vile in strogo se pazi na to, da se ne more nakupiti tam kakšnog bogataš. Maloštevilni hoteli so take ekskluzivnosti, ki je evropskim pojmom popolnoma tuja. Če zahteva kaka neznanata osebnost, dobi kratek odgovor, da je vse zasedeno; sprejemajo se le priznani člani najboljši ameriške družbe in visoki diplomi. Večina hotelov ima že pri vhodu tablico z napisom: »No Jews! — Ni za Žid! To ni posledica mržnje do Židov sploh, marveč ima le namen, da odvraca priseljene vzhodno-evropske Žide. Vsekakor pa je tudi to tipičen znak borniranega ameriškega jingozizma.

Grad, ki ga je kupil Garrick svoji ženi, je bil dvonadstropna, marmornata zgradba v staroitalijanskem slogu, z lastnim obrežnim kopališčem in čolnarne, v ozadju pa se je razprostiral velikanski park z vrtnimi napravami, hlevi, garažami, hangarijem in malo meničarjo. Park je bil tako velik, da bi potreboval dobro uro, preden bi ga premeril. Bilo je prav za prav mesto zase, s senčnimi alejami, jahalnimi stezami, dirkališči za automobile, tenisigrisci, igrišči za golf, paviljoni in

naša matvoga pod južno steno Brane. Bitzu trupa je lokal našrbnik, a poleg njega šovlji. Iz tega je ekspedicija sklepela, da je ponosno planinec nabiral planike. Hotel je dosegli lepe, visoko v skalah rastovče planike in si je zato sesal čevlje. Splo-

šči je 20 m visoko. Pri tem mu je spodravilo in je zdrčil v prepad tik svojega našrbnika, Danes zjutraj so pokojnikovo truplo, pokrito z zelenjem, prenesli v Kamnik.

Popoldne ob 18. bo pogreb na pokopališču v Žalah.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Zastrupljeno kravje mleko. — Tragedija ljubosumnosti. — Radi bede v smrt.

Iz Sarajeva poročajo, da v vasi Bačine v Hercegovini razsada med kravami neka bolezni, katere posledice se spoznajo zlasti po pitju mleka bolnih krav. Dosedaj se kmetje niso zmenili za to bolezni in nemoteno pili mleko okuženih krav. Pred dnevi se je pa dogodilo, da sta umrla dva otroka, ker sta zavžila zastrupljeno kravje mleko. V hiši kmeta Raša sta po zavžitju gorkega neprekuhanega mleka obolela ob njegova otroka in on sam. Otroka sta v nekaj urah umrla, Rašo pa so pa zdravniki še rešili. Babjeverno ljubstvo seveda veruje, da sesajo strupene kače na paši krave in tako zastruple mleko. To so pa samo bajke. Mogoč je, da krave na paši jedo kake strupene rastline, katerih učinek se pojavi šele v kravjem mleku. *

Včeraj zjutraj so našli v Markoševcu na postelji v njegovem stanovanju Mata Puntarič, ležecga v mlaki krvji. Puntarič je bil občinski bilježnik. Prvo pomoč so mu nudili vaški učitelj in sodišče. Iz globokih ran je cirkulirala krija; ko so ga dvignili, so videli, da so blazine na posteljini napojene s krvjo. Tudi pod posteljo je bila mlaka krv. Puntaričeva lobanja je na več mestih razkiana. O slučaju obveščeno zagrebške oblasti so takoj odšle na kraj tragedije. Puntarič je klub težkim poškodbam odgovarjal na vprašanja komisije. Rekel je, da ga je najprvo nekdo v spanju udaril z ostrim predmetom po glavi. Ko je pričel kričati na pomoč, je iz sosedne sobe stopila njegova priateljica Marija Pološki in

ga udarila s sekiro še dvakrat po glavi. Podrobnejši pojasnil radi težkega stanja Puntarič ni mogel dati. Sosedje so pa povedali, da je zadnje čase živel 33letni Puntarič v večini prepirih s svojo 24letno prijateljico. Ljubosumnata Pološkijeva mu je neprestano ocitala življenje. Ker je Pološkijeva močno histerična ženska in so tudi Puntaričeve izjave zanjo zelo obremenilne, se domneva, da je ona izvršila grozen čin iz ljubosumnosti, čeprav taj v vsakem primeru je delavec, stanujč v Zavrtinci št. 44. Izjavil je, da se je nalača vrgel pod vlak, da bi se usmrtil. Že leta dni je brez posla in soredniku ga nočejo podpirati. Beda ga je gnala v smrt. Vlak ga je precej poškodoval, vendar je upanje, da bo okrevl. K sreči ga je lokomotiva zagrabilo od strani in ga vrgla s tira. Dobil je poškodbe na nogi, toči pa tudi o notranjih blečinah. Pri njem so našli pismo, v katerem navaja vzroke poskušenega samomora.

Koncert v Dobrni

Dobrna, 21. avgusta.

V soboto je priredil ravnatelj Glasbene maticice v Celju g. Sancin sijajno uspeli koncert v naši zdraviliški dvorani. Opazilo se je takoj, da je koncert posetila le izbrana publika, ki je z velikim zanimanjem sledila posameznim točkam.

Za pri prvi točki, E. Lalo, Sinf. esp., se je videlo, da je koncert resno zamisljen in dobro pripravljen. I. B. Svendsen — Romance je igral g. Sancin z velikim odruževanjem in vojski orkester ga je spremljal precizno in izredno pažljivo. Grieg-Sonato je spremljala ga. Sancin na klavirju, ki pa ne odgovarja kot instrument skladbam večjega stila. Predvajanje skladbe je bilo kljub temu učinkovito v dovršeni reprodukciji.

Naslednji dve skladbi sta dvignili po in naravnost ženjalno zamisljeni vsebinu poslušalce do največjega vzhodenja, zlasti Zsolt: Libelleles. Obe sta se moralni ponoviti (isto Chaminate: [Serénada]). Libelleles. Obe sta se moralni ponoviti (isto Chaminate: [Serénada]).

Vienytemp je že stara, a na ta način podana skladba je še vedno lepa. Zd. Fibich: Poem, kot zadnja točka na programu je bil višek koncerta.

Orkester je pokazal dovršenost, ki je nismo pričakovali.

z 80 m visokim razglednim stolpom, na kojega najvišjo teraso je vodil moderni lift. Od tod se je videle z daljnogledom vse do Newyorka in Bostonia in z lahkoto se je dalo zasedovati v Evropo odhajajoče parnike do Sandy Hooke.

Franci je bila od tega darila presečena, naravnost omamljena. A vendar njen veselje ni bilo povsem čisto. Vedela je, da je Henry kupil to posestvo za tri milijone dolarjev, to je več kot dvesto milijard avstrijskih krov in nehot je moralna misliti na svojo domovino, na siromašni Dunaj, iz katerega so poročali listi o gladui, brezposelnosti, draginji in bedi širokih mas. In potem: ali ji ne bo postal Henry sedaj še bolj tuji, ko ga po cele mesece ne bo videla, če bo prebila poletje na tem svojem potovanju.

In res je Henry, ki je vedel, da Franci ne more lahko prenati newyorske vročine, sili na to, da se tako preseli v Newport. Obljubil je, da bo vsako sobo zjutraj priletel s svojim letalom k njej in ostal tam do ponedeljka. A že prvo soboto ni mogel držati besede. Zadrževali so ga trgovski posli. Prišel je še le v nedeljo in se je še istega večera zopet vrnil s Fredom v Newyork.

Franci je končno kljubovalno resi-

lo. Tako zelo, da se je vedno čečeval s tem, da bi opustil svoje samotarsko življenje in se poročil z Doro.

Nekega vročega julijskega dne se je presreljal z Doro po parku. Franci je s svojo družbo križarila s svojo jahto po morju. Prijet je za roko in ji brez poslene in sicer običajnega uvoada v burškoznamen, pri njem običajnem tonu izjavil:

Mis Dora, zakon je grozna iznajdba, kajti strašno je, da morata dva človeka kakor povezana ostati drug pri drugem, toda končno pa ima vendar le tudi svoje lepe in dobre strani. Kako bi bilo, če bi tudi midva stopila v takole strašansko zvezo? Stvar je namreč ta, da vas čisto izredno ljubim.

Dora se je za hip nasmehnila, potem pa mu je resno odgovorila:

— Čemu igrat komedije in hlimiti presečenje! Vedela sem, da boste nekoč tako govorili. Tudi ja vas imam čisto rada, drag

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 23. avgusta 1927.

Kralica v Tržiču in na Ljubelju. V soboto popoldne se je peljala kraljica Marija v spremstvu svoje sestre bivše grške kraljice Olge skozi Tržič na Ljubelj, da si ogleda znamenito dirkalno cesto za avtomobile in motorna kolesa. Oba kraljici je spremjal drugi avtomobil, v katerem sta bila kralj Aleksander I. in bivši grški kralj Jurij. Tržičko prebivalstvo je spoznalo višoke goste ter jih navdušeno pozdravljalo.

Kralj in nogometni šport. Po poročilih zagrebskih listov je Jugoslovenski nogometni savez prejel iz dvorane pisarne obvestilo, da je kralj Aleksander prevezel pokroviteljstvo nad Jugoslovenskim nogometnim savezom.

Zdraviliški dom v Jelsi. Ministrstvo za narodno zdravje je sklenilo, zgraditi velik zdraviliški dom v Jelsi, na otoku Hvaru. Dom prično graditi v kratkem. Zdi se nam, da Jelsa za zdraviliški dom ni preveč prikladna. Na drugih otokih, na pr. na Braču ali Visu so mnogo lepiji in prikladnejši kraji.

Učiteljska disciplinarna sodišča. Prosvetni ministrstvu so predloženi v odobritev predlogi glede izprememb in dopolnitve uredbe o učiteljskih disciplinarnih sodiščih, kakor tudi glede uredbe v mestnih in oblastnih odborih. Revidirani in izpremenjeni uredbi stopita v veljavo že začetkom letašnjega šolskega leta.

Državna lovišča. Generalna šumska direkcija v Beogradu je izvršila večje obnove državnih lovišč v Belji in drugih krajih. Približno leto bodo državna lovišča popolnoma urejena.

Letoviške sezonske pošte. Poštno ministrstvo je odredilo, da prenehajo funkciorirati nekatere letoviške sezonske pošte koncem avgusta, ko neha letoviška sezona. V onih letoviščih in kopališčih, kjer se bo sezona podaljšala, bodo pošte odprte še do 15. septembra.

Izseljenški kongres v Rogaški Slatini. V Rogaški Slatini se vrši od 25. do 27. septembra izseljenški kongres. Na tem kongresu se bodo razpravljala vsa aktuala vprašanja, ki se nanašajo na zaščito naših izseljencev.

Ministrstvo za socialno politiko. Na kongres pospodbega delegata. Kongres bo razpravljal tudi o socijalni in materialni zaščiti naših ruderjev na Westfallskem, ki so sedaj prepričeni po polnoma samim sebi.

Proslava 100-letnice rojstva Lovra Tomana. V nedeljo, dne 28. avgusta ob treh popoldne se bo v Št. Štefanu v Kamni gori pri slava 100-letnici rojstva tukajšnjega romaka ter slovenskega rodoluba dr. Lovra Tomana s sledetim sporedom: I. Pred njegovo rojstno hišo, kjer je vzdani spominska plošča: a) Savic — poje moški zbor, b) slavnostni govor — dr. Joža Lavrenčič, c) Pesem koroskih Slovencev — poje moški zbor, d) Pozdrav gostov. II. Poklonitev na pokojnikovem grobu. III. Igra: «Belite Novice» (Jurič). Razne deklamacije njegovih pesmi, petje ter prosta zabava. Pokojnikovi čestilci, vaščani in okoliški so sedje v vsi udobju vabilo k prisotiji.

Razpust društva. Orlovske obiske v Valti vasi je razpuščen, ker že več let ne deluje, ker nima članov ne imovine, torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Naležljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 22.—31. julija je bilo v ljubljanski oblasti 22 slučajev tifuznih bolezni, 60 grize, 4 davice, 3 vrančnega prisada, 35 skratinke, 5 ošpic, 14 dušljivega kašla, 7 šena, 2 krčevite odrevencnosti in 1 stekline; v mariborski oblasti je bilo v istem času 49 slučajev tifuznih bolezni, 75 skratinke, 4 ošpic, 2 grize, 3 davice, 8 dušljivega kašla, 2 krčevite odrevencnosti, 5 vrančnega prisada in 1 šena.

Zivalske kužne bolezni v mariborski oblasti. 8. t. m. je bilo v mariborski oblasti 6 slučajev vrančnega prisada, 14 inehrastega izpuščaja pri konjih, 2 na govedi, 50 svinske kuge, 9 svinske rdečice, 2 čebelne gnile, 1 šuštarca, 1 konjskih garjih in 1 stekline.

Nov odvetnik v Mariboru. V imenik odvetniške zbornice v Ljubljani je vpisan s sedežem v Mariboru dr. Franjo Macarol.

Razpisana služba. Mestni magistrat v Ptiju razpisuje službo knjigovodje II. kat. državnih uradnikov z enoletnim provizorijem. Prošte je treba vložiti načasne do 5. septembra.

Oddajlo lovov v zakup. Lovi občin Borcev, Bunčanov, Cezanjevec, Cvena, Kamenčaka, Klučarovec, Križevcev, Logarovec, Lukavcev, Noršincev, Presike, Slamnjava, Strožje vasi in Veržej se bodo oddajali na javni dražbi 26. t. m. v uradu srezkega poglavjarja v Ljutomeru v nakup za šestletno dobo.

Razid dveh društev. Društvo državnih policijskih nameščencev, za Slovenijo s sedežem v Ljubljani je prostovoljno razšlo. Namesto njega sta se ustavonili Društvo državnih policijskih nameščencev in upokojencev v Ljubljani in Društvo državnih policijskih nameščencev za mariborsko oblast v Mariboru. — Katoliško prosvetno društvo na Vrhnu pri Sv. Treh kraljih se je prostovoljno razšlo.

Člani razsodišča delavskega zavarovanja. Pravosodno ministrstvo je imenovalo člane razsodišča delavskega zavarovanja v Ljubljani in sicer: podpredsednika deželnega sodišča v Ljubljani g. Petru Keršiču za predsednika razsodišča in deželnosodna svetnika gg. Mihaela Vehovarja in dr. Milka Gabra za namestnika predsednika.

Pozor pred nekvalificiranimi zemljišnimi. Oblastna direkcija katastra pri deležnicu ministrstva financ v Ljubljani opozarja javnost, zlasti vse zemljiške posestnike, da se pojavitajo posebno v novejšem času po deželi nepoklicani in neopravilni ljudje, ki se izdajajo za inženjerje ali geometre in izvrsujejo razna geometrska dela proti visokemu honorarju. Ker prizadevajo

taki nekvalificirani ljudje, katerih izdelki se ne morejo upoštevati za uradna dejanja, nepoučenim posestnikom poleg materijalne škode še razne gospodarske neprilike, svari oblastna direkcija javnost pred njimi. — Zemljiščna dela, zlasti ona, ki naj služijo kot podlaga za ureditev zemljiške knjige in katastra, smejo izvrševati izkušenje le državni geometri okrajnih katastrskih uprav in pa oblastno povrjeni civilni geometri ter civilni inženjerji, ki so za takšna dela pooblaščeni.

Na Reki zaplenjen italijanski list. Kakor znano, so bile zagrebške »Novosti« nedavno zaplenjene radi kratke novice, ki je omenjala nesramen napad tržaškega »Popola d'Italia« na našega kralja. Tega tržaškega lista naše oblasti niso zaplenile. Policijska kvestura na Reki pa je dobila iz Trsta ukaz, da mora omenjeni tržaški list zapleniti radi napada na našega kralja. To se je na Reki zgodilo. Italijanske oblasti so se menda zbole, da o napadu ne bi doznela naše območje prebivalstvo odnosno obmejni oblasti. Na ta način so skušali Italijani prikriti napad na našega kralja.

Veronauk na naših šolah. Posebna komisija prosvetnega ministrstva je izdelala osnovnik novega učnega načrta glede veronauka na naših osnovnih in srednjih šolah. Veronauk se bo v viših srednjih šolah omejil samo na eno ali dve ure na teden, dokim so nekateri faktorji zahtevali kar tri in celo štiri ure.

Hajdukinja Stoja na Dunaju. Kakor znano, naša policija zmanjšišči pobeglo Stajo Markovićevu. Vse prizadevanje je ostalo brezuspešno. Policija je aretirala nekaj komunistov in jih konfrontirala s soferjem, ki je vozil usodnega dne begunce. Sofer jih ni spoznal. Oblasti so hotele aretirane komuniste že izpuščiti. Vendar so se premislile v jih pridržale v zaporu ter aretirale še nekaj drugih oseb. Stoja je prispevala po nekih vesteh te dni na Dunaj in odpotvila v Moskvo k svojemu stricu dr. Vukašinu Markoviću.

Iz Ljutomera. Dne 14. t. m. je Ljutomerski Sokol otvoril svoj dom. Pri tej priliki so ga posetili gostje od blizu in daleč ter s svojo prisotnostjo povzdrigli slovensnost dneva. Ljutomerski Sokol se zahvaljuje vsem, ki so s svojo prisotnostjo ali drugače prispomogli do toliko moralnega in stvarnega uspeha, osobito bratskim društvom, zastopnikom Orjune iz mariborske oblasti. Akad. društvo »Triglav«, »Strelskemu društву« v Veržeju, našim vrlim kmetskim jezdecem, aranžerjem okrašenih vitezov in sploh vsem sodelovalcem. — Zdravo!

Iz Ljubljane

Iz Postnega minister v Ljubljani. Minister pošte in brzoposta v. Vlajko Kocić je snoci ob 21. prispel z Bleida v Ljubljano. Nastanil se je v hotelu »Slon«. Danes popoldne je poštni minister v spremstvu kabinetnega šefa g. Dragotina Jankovića najprej inšpiriral poštno direkcijo na Sentjakobskem trgu, kjer ga je pozdravil direktor g. Alojzij Gregorič z ostalimi uradniki. Nato si je minister ogledal v spremstvu direktorja glavno pošte, zlasti avtomatično telefonsko centralo. Poštni minister se popoldne odpelje v Zagreb.

Izdravstveno stanje Ljubljane. Tedenški zdravstveni izkaz mestnega fizikata navaja, da je bilo v času od 14. do 21. avgusta t. l. 36 oseb rojenih, (18 moških in 18 ženskih) a umrlo v istem času 13 oseb, 9 moških in 4 ženske. Smrtni vzroki so bili: 1 skratinke, 2 jetika, 1 rak, 2 bolezni na srcu, 2 prirojena slabost, 1 starost, 4 druge bolezni.

Iz Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil v mariborski oblasti 6 slučajev vrančnega prisada, 14 inehrastega izpuščaja pri konjih, 2 na govedi, 50 svinske kuge, 9 svinske rdečice, 2 čebelne gnile, 1 šuštarca, 1 konjskih garjih in 1 stekline.

Iz Legitimacije za velesejeme v Gradcu. Dunaju in Zagrebu z ugodnostjo polovice vožnje se dobre po »Putniku« Tourist Office, Ljubljana, Dunajska cesta 1. Istočasno se dobre vse podrobnejše informacije, kakovor tudi vozovnice.

Iz Razprodala se od 25. t. m. do konca t. m. na Sv. Petru cesti št. 24 različni mobiljar ter bančne tiskovine Slavenske banke pod hr.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Iz Legitimacije za velesejeme v Gradcu, Dunaju in Zagrebu z ugodnostjo polovice vožnje se dobre po »Putniku« Tourist Office, Ljubljana, Dunajska cesta 1. Istočasno se dobre vse podrobnejše informacije, kakovor tudi vozovnice.

Iz Razprodala se od 25. t. m. do konca t. m. na Sv. Petru cesti št. 24 različni mobiljar ter bančne tiskovine Slavenske banke pod hr.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski oddelki javne bolnice.

Izdravstveno stanje Ljubljane. V času od 14. do 21. avgusta t. l. je bil mestni fizikat ljubljanskemu prijavljen le en slučaj naležljive bolezni in sicer skratinke. Dotična oseba je bila oddana na izolacijski

To in ono

Boj za prvenstvo v avtomobilizmu

Iz Newyorka poročajo, da se je pričela odločilna borba proti mogotcem avtomobilne industrije. General Motors, ki izdeluje sedem ali osem tipov avtomobilov (med njimi tudi Chevrolet in Buick) napovedujejo predloge, ki pridejo na dnevni red občnega zborna delničarjev 12. septembra. Dosedanja delniška glavnica, izražena v 10 milijonih delnic po 25 dolarjev nominalne vrednosti tako, da dobi vsak delničar za eno staro dve novi delnici. Dejstvo, da je bila določena samo četrtletna dividenda, se smatra za dokaz, da ima podjetje napokon rezerve za odločilni spopad z avtomobilskim kraljem Henry Fordom.

Fordovo orožje v tem spopadu je avtomobil novega tipa. Ta avto je že skonstruiran in nekaj eksemplarjev že drvi po osamljenih ameriških cestah. Fotografi in radovedneži zmanjšajo to novo čudo moderne tehnike. Fordov sin Edsel je izjavil, da bodo novi avtomobili dirkali po Ameriki dolet, dokler ne pribore očetovemu podjetju prvenstva. Vozili bodo s hitrostjo 62 angleških milij (okrog 95 km) na uro, torej celo hitrejši nego je pričakoval Henry Ford. Pričakuje se, da bo dosežen z novim avtomobilom rekord glede minimalne potrošnje bencina in olja. V hitrosti bo sicer zaostajal za drugimi, pač pa bo v ostalem daleč nadkrijeval vse druge tipe.

Fordovi nasprotniki sicer trdijo, da si Ford nikoli ne bo priboril vodilne vloge v avtomobilski industriji, toda ameriška javnost je prepričana, da bi se Ford ne spustil v boj, ako bi ne imel novega avtomobila, ki pomeni pravou senzijo v avtomobilizmu. Ako avtomobil novega tipa ne doseže takoj začelenega uspeha, nastane dolgotrajna borba za prvenstvo, ki bo delala

Fond in njegovim konkurentom hude preglavice. Ni izključeno, da ostane na bojišču namesto zmagovalca največje gospodarsko truplo, kar jih je kdaj videl svet.

Letalske zanimivosti

Dve letalski nesreči. — Pred zgradbo ogromnih zračnih letal.

V bližini Bratislave pri selu Varin se je včeraj zjutraj dogodila težka letalska nesreča. Vojaško letalo, ki sta ga upravljala nadporočnik pilot Sitner in Diciste, je moralno radi defekta motorja pristati na selu. Pri tem se je zgodila nesreča. Aeroplani je zadel v skupino radovednežev in ubil 2 dekle ter ženo nekega zeleničnariča. Letalo se je popolnoma razbil, pilot Diciste je bil lažje ranjen, dočim je ostal nadporočnik Sitner nepoškodovan.

Potniško letalo zračne linije London-Amsterdam je takoj po startu iz Londona zašlo v hud zračni vrtinec. Pilot je izgubil oblast nad krmilom in letalo je treščilo v globino. Pri nesreči se je mehanik ubil, dočim je bilo sedem potnikov več ali manj poškodovanih.

V Švici se zadnje čase resno bavijo z graditvijo ogromnega prekooceanskega letala. Avion tipa »Dornier Wale« bo opremljeno z 12 motorji, po 6 do 7 HP. Posadka bo šteala 6 mož. Letalo v glavnem ne bo toliko nameščeno potniškemu kot blagovnemu prometu.

Drug načrt je v nemških rokah. Znani nemški letalski konstruktor dr. Rumppler je zgradil model prekooceanskega letala, ki bo imelo prostora za 170 oseb, s 35 mož posadko vred. Zračnega kolosa naj bi gonilo 10 motorjev, vsak po 1000 konjskih sil, hitrost ogromnega letala pa bi znašala 300 km na uro. Zgradba tega orjaka bi veljala več milijonov mark, podjetje pa bi finansirala neka nemška paroplovna družba.

G. Franci:

Cigaretta

Tik pred polnočjo je kolovratil Rudolf Šima po zakotnih ulicah starega mesta proti domu na drugem bregu reke. Pojemajoče vrvenje iz glavnih ulic se je v ta del mesta komaj slišalo. Osamljeni ponocnjaki so bežali pred nalivom in močnim zapadnim vetrom na vse strani. Tudi Šima je pospešil korake.

— Gospod, — se je začul od nekod iz teme nežen ženski glas. Bil je neobičajno mehak in zvenel je nekam čudno v teh krajih, kjer se čujejo samo kletev in psovke zakanjenih pijancev. Ta glas ga je mamil.

— Kaj želite? — je vprašal osorno in se obrnil.

— Dajte mi... je prosilo dekle, pa ni končalo stavka.

Izboljenih oči je odskočilo nazaj in obstalo kakor pribito.

Tudi Rudolf Šima, drugače flegmatičen mož, je izgubil za hip ravnotežje. Zadrhtel je in vzkliknil ves iz sebe:

— Vi? Vi tu?

Po tem se je pa obvladal in dasi ni bilo treba vprašanja, ne odgovora, ker je bila situacija dovolj jasna, je vendar vprašal, da bi sploh kaj znil: Kaj pa počenjate in celo tu?

Dekle se je zasmajalo. Rudolfovovo presečenje je bilo preveč komično, da bi se mu v tem sicer resnem trenutku

ku ne smejal. Toda njen smeh je trajal samo hip. Po tem se je spremenil v slabopriskrito ogorčenje.

— Ne hlim se, Rudolf! Ta hip in tu... Čemu pa sploh vprašuješ?

Da, čemu prikrivati resnico, ko je pa ni mogoče spremeniti. Rudolfu je bilo povsem jasno, čemu ga je klicala, dasi spocketka ni mogel verjeti svojim očem.

Davno pozabljeno je vstalo v polni sili iz obujene preteklosti. Niti Rudolf niti Ana ni obujala spominov na kratko skupno življenje.

Bilo je tam nekje v provincialnem jugočeskem mestecu. Ana, takrat še nainivo in nedolžno dekle, je služila pri bogati vdovi, ki je oddajala dijakom v podnjem praznem sobe svojega stanovanja.

Naenkrat je Ana zmagala z glavo, kadar da se hoče otresti nečesa, kar jo teži.

— Daj mi cigaretto, — je dogovorila pri srečanju prekinjeno zahtevo. — da ne bom stala tu zamen.

Avtomatično je potegnil iz žepa do zo in ponudil Ani cigaretto. Molč je prizgal njeni in svoji. Prisesala se je z namazanimi ustnami k cigaretti in izpustila oblaček dima.

— Čuje vendar, Ana, — je spregovoril plaho. — Ker svá se že srečala, bi lahko zavila kam. Zelo neprijetno je stati tu na dežju.

— Vajena sem, — se je odrezala. — Sicer pa — saj te ne zadržuem. Nikoli

Obletnica smrti Rudolfa

Valentina

Ta teden poteka leto dni od smrti najlepšega filmskega igralca Rudolfa Valentina. Valentine je bil ljubljene širokih mas, a ženske so ga občevali, bil je njihov idol. Za nikomur še ni žalovalo toliko žen na svetu, kakor za Valentinem. Njegov grob v Hollywoodu je vedno poln svežega cvetja, videti je, da ga neguje skrbna ženska roke, roke onih, ki igralca niso in ne morejo pozabiti.

Ob obletnici smrti velikega filmskega ljubljence se je Valentina spomnila vsa ameriška javnost in se poklonila njegovim manom. Časopis prinaša reminiscence iz pokojnikovega življenja, iz katerih je posneti, da so mu baš ženske zagrenile življenje. Pokojni Valentine je često omenil: — Žene povzročajo moškemu vedno veliko skrbi, a skrbi so mi najbolji zoprne.

In baš z ženami Valentine ni imel sreče. Njegov prvi zakon z Natašo Rambovo ni bil srečen. Nekaj mesecov pred njegovo smrtjo so listi poročali, da je zaroden s Polo Negri, toda Poli, ki istotko nima srce z moškim, da je ugrabila smrt.

V zasebnem življenju je bil Valentine sila marlijv. Vstajal je rano in legendno pozno spat. Bil je odličen sportnik in straten plesalec ter je vsako prosto uro posvečal sportu in plesu. V Hollywoodu je slovel kot najboljši plesalec.

Veseli Valentine ni umrl romantične smrti, kakršna je običajna pri filmskih junakih v filmih. Podlegel je operaciji splejica. Sam je izjavil, da bi raje umrl junaska smrti, pa magarj če bi bil ubit v dvojboju, na katerega je pozval nekega urednika «Chicago Tribune». ki ga je razobil in ponižal.

Z Rudolfovom Valentinem je legal v grob mož, ki je bil ideal tisočih, v katerem je nežen spol videl kulminacijo klasične moške lepote in plemenitosti in zato je razumljivo, da njegovo ime in ne bo nikoli pozabljeno med ženskami.

Obenem zadrževala, niti takrat, ko sem te hotela in ko bi te moral.

— Hočete mi očitati? — se mu je izvilo težko iz ust. — Saj sem vendar pojasnil takrat, po maturi, kako stvar stoji.

— Pojasnil? — se je zasmajala. — Da, dobro se spominjam, kako je bilo. Odšel si in se nisi več vrnil. Samo pojasnilo si mi poslal. Na papirju.

— Toda če bi vedeli, koliko sem takrat pretrpel!

— Ker že hočete govoriti o mukah, mladi gospod, vam lahko tudi jaz povem nekaj o njih.

— Ne dvomim. Saj je bilo nekaj let mojega življenja neznanih baš zato, ker sem se zavedal, kako trpite, kako mizerino ste bil oškodovani za svojo neizmerno ljubezen. — Razgovoril se je, ne da bi se zmenil za mučno situacijo. Vse prikrite bridkosti in muke minulih let, ki se jih niti v najintimejših trenutkih ni več spominjal, so mu slike v glavo in mu polne srce. Da, Rudolf Šima je bil najmanj krv, da nikoli ni mogel urediti svojega življenja in razmerja do njega takoj, kakor je to hotel in kakor bi bilo treba.

— Da, bilo mi je grozno, verjamejte mi ali ne, toda takrat nisem mogel drugače. Bil sem edini sin svoje uboge matere, ki razen mene ni imela nikogar. Iz ljubezni do neje sem moral zatrepi v sebi vse želje. Tako rad bi bil šel na univerzo, toda razmere so mi branile.

— Da, bilo mi je grozno, verjamejte mi ali ne, toda takrat nisem mogel drugače. Bil sem edini sin svoje uboge matere, ki razen mene ni imela nikogar. Iz ljubezni do neje sem moral zatrepi v sebi vse želje. Tako rad bi bil šel na univerzo, toda razmere so mi branile.

— Po tem si pa odšel, Rudolf, — je dejala otočno, — in če pomislim o tvojih razlogih, moram priznati, da bi

Zakaj so bili Nemci na Marni premagani

O Napoleonu se je govorilo, da je izgubil bitko pri Waterloo zato, ker je bil božasten. Slično patološko razlagajo nemške poraze na Marni navaja višji štabni general, vojaški zdravnik Roch v članku, ki ga je objavila «Deutsche Medizinische Wochenschrift». Roch trdi, da je zakrivila usodni poraz nemške armade na Marni bolezen štirih kroničnih invalidov, Moltkeja, Bülowa, Lauensteina in Hentscha, ki so zdaj že v grobu.

Moltke je bil baje poeticna, sanjava in sentimentalna duša, nagnjena k mističizmu. Lauenstein je bil pod vplivom svojega astrologa Senija, na Moltkeja pa je vplival fantasmagorija R. Steinaya. Svetovna vojna je našla Moltkeja v Karlovih Varih, kjer je zamaniskal leka proti arteriosklerosi, ki ga je čez nekaj mesecev res ugonobil. Moltke je bil tako bolan, da je moral ostati daleč za fronto, dočim je imel Joffre svoj glavni stan sredji armade. Moltkejev zaupnik podpolkovnik Hentsch, ki bi moral v kontaktu s fronto odločevati o taktičnih ukrepih, je trpel na silnih želodčnih krčih. Bil je sicer visoko naobrazen, duhovit in temperamenten, kljub temu pa pesimist. Usodnega dne je prišel v povelnjenje II. armade Bülowu. Bülow je bil eden najspodbnejših nemških generalov, toda trpel je na krčeviti odrevnenosti. Bil je popolnoma gluhi. Njegov šef generalnega štaba Lauestein je ležal bolan v postelji in samo najučinkovitejši lekarstva so mu nekaj lajšala silne bolečine v srcu. Tudi on ni mogel voditi vojnih operacij. S tem dverma bolnikoma je pesimist Hentsch sklenil, da se mora nemška armada umakniti.

— In vse to sem zakril jaz, jaz! — je vzkliknil ves obupan.

— Nič si ne očitaj, Rudolf, tista, ki si jo ljubil. — Zdi se mi, da sploh nisem bila ona Ana, ki si jo poznal. Cigareti sta dogoreli. Vrgla sta ogorke proč. Zazeblo ga je.

— Kaj pa počenjate tu, Ana? Kje stanujete? Kje bi se mogel sestati z vami?

— Nikar me ne vprašuj, to je žalostno poglavje. Mrtva sva, jaz in ti. Druga sem in ne moreš videti v meni one, ki si jo ljubil. In ako bi se v življenju še kdaj srečala, se ti izognem kot človeku, ki ga ne poznam.

— In vendar je moja dolžnost povrnati vsaj del dolga, ki ga dolgujem divni preteklosti. Kako in v čem naj vam pomagam?

— Pomagati? — se je zagrohotala z izvajajočim glasom prostitutke. — Meni pomagati? Smešno. Če pa že hoče, mladi gospod, dajte mi še eno cigaretto.

— Iztrgala mu jo je iz rok in izginila v temo. Na koncu ulice se je spojila njeni silhuetti s siluetom moškega, ki je čakal tam na nočne dogodivščine.

— Brezplačen pouk v vezenju, rabni aparatori itd. — Ugodni plasčilni pogoji. — 15letno jamstvo.

Za dom!

Za živilje, krojače, čevljarje itd. najbolj priporočljiv je le STOEWER šivalni stroj

Le ta Vam poleg šivanja entla (obšiva), veze (štika), krpa pelerino in nogavice. Brez vsakega preminjanja ploči in drugo je stroj: v minutih pripravljen ali za vezanje in ravno tako hitro zoper za navadno šivanje.

Poleg vseh prednosti, ki jih zavzema šivalni stroj STOEWER, je tudi najcenejši.

Ne zamudite, ugodne prilike in oglejte si to izrednost pri Lud. Baraga,

Ljubljana, Selenburgova 6/l. — 15letno jamstvo.

Spominjajte se Tabora!

Gospodarstvo

— Likvidacijski narod Slovenske banke v Zagrebu se je pričel v soboto likvidacijski narok. Razpoloženje med upniki je zelo mirno, vendar je pa sodišče pozvalo policijo, ki je stalno pri rokah. V soboto se je prijavilo deloma osebno, deloma po pravilih zastopnikov okrog 1500 upnikov. Razpoloženja banka zastopa Csongrady. Terjatve vlagateljev bodo z obrestmi vredlikvidirane do 24. septembra. Glede kvote izplačil se ni znano ni pozitivne, vendar pa vse kaže, da bo znašala 40 %.

— **Trgovska pogajanja z Češkoslovaško.** Priprave za novo jugoslovensko-slovaško trgovska pogodbo so v toliko naspredovalo, da se prično pogajanja najbrž letosnjega jesenja. Češkoslovaški delegaciji bo predsedoval dr. Fridman.

— **Trgovska pogajanja z Avstrijo.** V septembру se prično trgovska pogajanja med našo državo in Avstrijo. Njihov namen je skleniti dodatke k obstoju trgovskega pogodbi. Avstrijska vlada namerniče povisiti agrarne carine, ki so v tem zvezi z uvozom poljskih pridelkov iz Jugoslavije. Švice in Madžarske v Avstrijo. Da se reši naša izvozna trgovina preteče nevarnosti, se bodo vršila pogajanja o dodatkih k trgovskega pogodbi.

— **Stabilizacija dinara.** Vlada sondira teren za najtej večjega poslovanja v Londonu, ki bi se porabilo za stabilizacijo dinarja. Ker je Jugoslavija uredila vprašanje vojnega dolgov Angliji, ji je londonski dežurni trg odprt. Z